

چهارم

به کوشش عبدالله نیازی

اشاره:

یک کلام چهل کلام، صفحه‌ای است که بیش‌تر در ویژه‌نامه‌های مناسبی مطرح می‌شود. در این صفحه، شما عصاره و خلاصه بسیاری از مطالب عمیق و جذاب را که آگاهانه و دقیق از میان کتاب‌های مختلف انتخاب شده و وحدت موضوع دارد، می‌خوانید. در این شیوه شما با چند نویسنده و نیز نوع تفکر و قلم آن‌ها آشنا می‌شوید. با شناختی که از شما داریم، قطعاً از این شیوه استقبال خواهید کرد...

انتظار و منتظران واقعی

ما هر شب منتظر طلوع خورشید فردا هستیم، اما معنای انتظار خورشید، آن نیست که دست بر روی دست بگذاریم و تا صبح در تاریکی به سر ببریم، بلکه هر کس سعی می‌کند در حد امکان، اتاق خود را روشن کند. همه در زمستان منتظر فرا رسیدن تابستان هستند، ولی انتظار تابستان به آن معنا نیست که در زمستان در سرما بمانیم و اتاق خود را گرم نکنیم. در زمان غیبت امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه نیز باید به میزان توان خود، با ظلم مبارزه کرد و در صدد اصلاح خود و جامعه بر آمد. در روایات می‌خوانیم: افضل الاعمال انتظار الفرج؛ بهترین عمل، انتظار آمدن حضرت مهدی عجل‌الله‌تعالی‌فرجه است. بر اساس این حدیث، انتظار، حالت نیست، بلکه عمل است. بنابراین منتظران واقعی باید اهل عمل باشند. کسی که منتظر مهمان است، در خانه آرام نمی‌نشیند.

(محسن قرائتی، تمثیلات، ص ۴۷)

خورشید پنهان

در روایات، وجود مقدس امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه را به خورشید پنهان در پس ابر تشبیه کرده‌اند. علامه مجلسی در این باره به چند نکته اشاره می‌کنند:

۱. همان گونه که خورشید از پشت ابر، نورافشانی می‌کند، امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه نیز نور هدایت و علم را از پشت پرده غیبت به انسان‌ها می‌رساند.
۲. وقتی خورشید در پشت ابرها پنهان می‌شود، همه در انتظارند تا ابرها به کناری روند و خورشید ظاهر شود. منتظران امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه نیز با این که از پشت پرده غیبت از برکات و عنایات وجود آن حضرت بهره می‌برند، اما همیشه چشم به راه ظهور آن حضرتند.
۳. وقتی که آسمان ابری است، گاهی خورشید از زیر ابرها رخ می‌نماید و بعضی آن را می‌بینند، امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه نیز گاهی از پس پرده غیبت نمایان می‌شوند و افرادی ایشان را زیارت می‌کنند.
۴. هر کس به اندازه پنجره‌ای که ساخته، از نور خورشید بهره می‌گیرد. از برکات وجود مقدس امام زمان نیز هر کس به اندازه‌ای که موانع و گناهان را از خود دور کرده باشد، بهره‌مند می‌شود.

شاگردان امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه

حضرت ولی عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه مربی همه هستی و عهده‌دار تربیت انسان‌های شایسته‌اند. امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه در دوران غیبت و در عصر ظهور، شاگردانی را تربیت می‌کنند و اساساً وجود دست‌یارانی در عصر غیبت برای ایشان، گویای این واقعیت است که آن‌ها براساس تربیت مهدوی، منتظر اوامر و دستورات ایشانند و در سنگینی و صعوبت کارها، آن امام را یاری می‌رسانند. بر اساس روایات، همواره سی تن از شیعیان در محضر امام هستند و هرگاه عمر یکی از آن‌ها به سر آید و از دنیا برود، فرد صالح دیگری که تربیت‌شده مکتب مهدوی است، به جای او تعیین می‌شود. از این رو ممکن است رفع گرفتاری‌ها و بلاهای مستقیماً توسط خود حضرت و یا از طریق یاران خاص و شاگردان ایشان صورت بگیرد.

تشابه حضرت مهدی

عجل‌الله‌تعالی‌فرجه و پیامبران

زندگی حضرت مهدی عجل‌الله‌تعالی‌فرجه شباهت‌های بسیاری با پیامبران الهی دارد. برخی از این شباهت‌ها شنیدنی است:

۱. خصوصیات ظاهری و اخلاقی حضرت مهدی عجل‌الله‌تعالی‌فرجه هم‌چون پیامبر اسلام است.

پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمودند: مهدی فرزند من است. نام و کنیه او هم‌چون نام و کنیه من است. او شبیه‌ترین مردم به من از نظر ظاهری و اخلاق است.

۲. به ولادت حضرت یحیی و اسماعیل قبل از تولدشان بشارت دادند، به ولادت و ظهور امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه نیز قبل از تولدشان مژده دادند.

۳. تولد حضرت ابراهیم و حضرت موسی از دشمنانی چون نمرود و فرعون مخفی ماند، تولد حضرت مهدی عجل‌الله‌تعالی‌فرجه نیز از دشمنان پنهان ماند.

۵. حضرت نوح علیه‌السلام در کودکی به مقام نبوت رسید و امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه نیز در این دوران به مقام امامت رسیدند.

۶. حضرت داود و حضرت سلیمان حکومتی کم‌نظیر داشتند، امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه نیز حکومتی عدل‌گستر و بی‌نظیر خواهند داشت.

۷. حضرت آدم خلیفه خدا در کل جهان بود، امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه نیز خلیفه خدا در کل زمین هستند.

سوره مهدوی
برخی مفسران و بعضی از عالمان نکته‌سنج، سوره یوسف را به دلیل برخی آیات و هم‌چنین شباهت‌های بسیار داستان حضرت یوسف با زندگانی امام عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه، سوره مهدوی نامیده‌اند. برخی از این شباهت‌ها عبارتند از:

۱. حضرت یوسف غیبتی طولانی داشت، تا آن‌جا که وقتی برادرانش او را دیدند، آن حضرت را نشناختند، امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه نیز غیبتی طولانی دارند.

۲. حضرت یعقوب، وصال حضرت یوسف را انتظار می‌کشید و به فرزندانش می‌فرمود: از رحمت خدا ناامید و مأیوس نباشید (یوسف، ۸۷)، شیعیان نیز در انتظار فرا رسیدن روز ظهور به رحمت خدا امیدوارند.

۳. حضرت یوسف از نظر زیبایی ظاهری در اوج بود، امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه نیز افزون بر جمال سیرت، صورتی زیبا به‌سان آفتاب دارند.

۵. زنان مصری با دیدن جمال یوسف، دست خود را بریدند، اما شیعیان امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه، جمال آفتاب را ندیده، دل به او سپرده و از دنیا پریده‌اند.

۶. برادران یوسف، او را دیدند و با او گفت‌وگو کردند، ولی آن حضرت را نشناختند، شیعیان نیز گاه با آن حضرت گفت‌وگو می‌کنند و ایشان را زیارت می‌نمایند، ولی آن حضرت را نمی‌شناسند.

۷. حضرت یعقوب در انتظار دیدن یوسف، غمگانه می‌سوخت و چشمی گریان از اندوه داشت (یوسف، ۸۴)، شیعیان نیز در انتظار رؤیت خورشید جمال مولایشان جانی پرگذاش و چشمی همیشه بارانی دارند. و این که عاشقان مهدوی، این آیه از سوره یوسف را با مولایشان واگویی می‌کنند:

«یا ایها العزیز مستأ و اهلنا الضر و جئنا بیضاع مزجا فاف لنا الکیل و تصدق علینا ان الله یجزی المتصدقین» (یوسف، ۸۸).

عیادت از مریضان عاشق

امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه در عصر غیبت به سرکشی و دل‌جویی و عیادت از عاشقان بیمار می‌روند. نمونه‌های بسیاری از این حقیقت، در صفحات تاریخ به ثبت رسیده است. این حکایت، شاهدهی بر آن واقعیت است:

در مراجعت از مشهد، در منزل «خاتون آباد» مریض شدم. احساس کردم شخصی به عیادتم آمد و مدتی با من صحبت فرمود. از سخنان لذت بردم. از عالم پرسید و در نهایت به من وعده شفا یافتن داد. پس از رفتن، از اطرافیان سراغش را گرفتم. آنها گفتند: کسی به این‌جا نیامده است. ناگهان صدایی غیبی را شنیدم که فرمود: مگر لیل‌التسمیه وعده ملاقات نبود؟ امشب همان شب است. عیادت‌های انسان‌های معمولی فقط تسکین است، ولی عیادت امام عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه علاوه بر تسکین، تعلیم و عاقبت به خیری نیز به همراه دارد.

مسجد جمکران؛ قدمگاه امام زمان عجل الله تعالی فرجه

این مسجد پر عظمت به امر مستقیم حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه و به واسطه تشریف شیخ صالح، «حسن بن مثله جمکرانی» به محضر آن حضرت ساخته شده است. در کرامت این مسجد همین بس که دل میلیون ها نفر از محبان اهل بیت علیهم السلام را از گوشه و کنار جهان مجذوب و شیفته خود ساخته و کرامات فراوانی را با عنایت مستقیم امام زمان عجل الله تعالی فرجه به ظهور رسانده است. برخی معتقدند که امام زمان عجل الله تعالی فرجه بسیاری از سحرگهان در مسجد حاضرند.

علما و بزرگان و بویژه رهبر فرزانه انقلاب، با مسجد جمکران رفاقت و انسی همیشگی داشته و دارند. مرحوم آیت الله بهاء الدینی می فرمودند: «بعد از حرم امام رضا علیه السلام، در ایران جایی به معنویت و نورانیت مسجد جمکران سراغ نداریم». از حضرت آیت الله بهجت پرسیدند: «چه کنیم که به دیدار امام زمان عجل الله تعالی فرجه نائل شویم؟» فرمودند: «صلوات فراوان بفرستید، فراوان به مسجد مقدس جمکران بروید و اعمال را به طور کامل انجام بدهید، و در مسجد اصلی نماز بخوانید که حال و هوای دیگری دارد».

(سیری در آفاق، حدیثی کاشانی، به سوی محرابه ساعی، ص ۵۸)

جشن تولدی دیگر

و ما تولد چنین امامی را جشن می گیریم، به امید آن که خود در این تولد، به تولدی دیگر برسیم، و از دایره تنگ عادت ها، تقلیدها و غریزه ها بیرون بیاییم و با تدبیر و تفکر و تعقل خویش، به آزادی انسانی برسیم و در این آزادی، حاکمی را انتخاب کنیم که نور راه ما و جهت راه رفتن ما و امین استعدادهای ما و پناه و قلعه ما در این دزدبازار بی در و پنجره باشد. تولد چنین امامی اگر با جشنی همراه باشد، باید با جشن تولد دوباره ما باشد، چراکه این امامت را جز پس از این تولد نمی توانیم تحمل کنیم، و جز با این دید وسیع و مترقی نمی توانیم شیعه این امام باشیم. در این تولد است که عشق چنین امامی در تمام وجود تو می نشیند و در خون و دلت جاری می گردد و نیاز به او، هم چون عطش در هر سلولت سوز می گذارد.

(تو می آیی، علی صفایی حائری، ص ۷۲)

ایرانیان، زمینه سازان ظهور

بخش عمده ای از روایاتی که درباره روی دادهای پیش از ظهور و یاران حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه آمده، درباره ایران و ایرانیان است که با تعبیرات گوناگونی مانند: اهل فارس، عجم، اهل خراسان، اهل قم، اهل طالقان، اهل ری و... بیان شده است.

با بررسی مجموع این روایات، به این نتیجه می رسیم که پیش از ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه، در کشور ایران، نظامی الهی و مدافع ائمه معصومین علیهم السلام برپا می گردد که مورد عنایت امام می باشد، هم چنین می توان گفت، مردم ایران نقش مهمی در قیام آن حضرت خواهند داشت.

(چشم اندازی به حکومت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه، نجم الدین طبسی، ص ۵۸)

فلسفه انتظار

سوال: سخن از آینده بشریت چه نتیجه ای برای امروز ما دارد؟ امروز که با هزاران مشکل و گرفتاری دست به گریبانیم و باید به غلبه بر این مشکلات بیندیشیم، ما را با فردا چه کار؟

این سخنان را کسانی می گویند که همیشه با دیدی سطحی به حوادث می نگرند و امروز را از فردا جدا می دانند، ولی توجه به این که ریشه های حوادث امروز در گذشته است، و آینده را هم از امروز باید ساخت، و این که توجه به یک آینده «تاریک» یا «درخشان»، انعکاس فوری در زندگی امروز و موضع گیری های ما در برابر حوادث دارد، مسئله را قدری روشن می سازد. ما به خاطر امروز هم که باشد، باید گذشته و آینده را بررسی کنیم؛ و به زودی خواهیم دید که این انتظار بزرگ چه قدر سازنده است.

(حکومت جهانی مهدوی، آیت الله مکارم شیرازی، ص ۹۰)